

بررسی عوامل سیاسی، اقتصادی و نظامی استکبارستیزی با تأکید بر قرآن و اندیشه مقام معظم رهبری^۱

سمیه احمدی طیفکانی^۲
فاطمه جاودان^۳

چکیده

استکبارستیزی به معنای نفی پذیرش هرگونه ظلم و ستم است. استکبارستیزی، یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های انقلاب اسلامی و نزاع بین اسلام و کفر است که محدود به زمان خاصی نبوده و نیست. حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای علیه السلام بر مقوله‌ی استکبارستیزی تأکید ویژه‌ای دارند و این امر را یکی از اهداف و مبانی بزرگ انقلاب ارزیابی و همواره به ملت ایران، خطر استکبار و وابستگی به مستکبران را گوشزد می‌کنند. در این نوشتار به بررسی عوامل استکبارستیزی در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی از منظر قرآن و بیانات مقام معظم رهبری علیه السلام پرداخته شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که استکبارستیزی در عرصه‌ی سیاسی به دلایل دخالت سیاسی مستکبران، اختلاف افکنی و تخریب ملت‌ها است. دشمن با تحریم کردن، غارت کردن و تک محصولی کردن اقتصاد کشور، ملت‌ها را به مبارزه‌ی با خود در عرصه‌ی اقتصادی کشانده است و با کارهای نظامی مانند حمله کردن به کشورها و ایجاد ناامنی، مردم را به ستیز و مقابله با خود برانگیخته است. این تحقیق از نوع توصیفی-تحلیلی است و به روش کتابخانه‌ای انجام شده است.

واژه‌های کلیدی: استکبارستیزی، عوامل سیاسی، عوامل اقتصادی، عوامل نظامی، قرآن کریم، مقام معظم رهبری.

۱. تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۶/۲۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۱۴

۲. دانش آموخته سطح ۳ کلام اسلامی، مؤسسه آموزش عالی فاطمه معصومه علیها السلام، معاون پژوهش حوزه علمیه خاوران استان هرمزگان. s.ahmadi.t@yahoo.com

۳. طلبه سطح دو مدرسه علمیه الزهرا علیها السلام، بندرعباس. f.javedan1402@gmail.com

مقدمه

رهبر معظم انقلاب اسلامی، بر مقوله‌ی استکبارستیزی تأکید ویژه‌ای دارد و این امر را یکی از اهداف و مبانی بزرگ انقلاب اسلامی ارزیابی و همواره به ملت ایران خطر استکبار و وابستگی را گوشزد می‌کنند. مقام معظم رهبری، اسلام خواهی، استکبارستیزی - حفظ استقلال کشور - کرامت بخشی به انسان، دفاع از مظلوم و پیشرفت و اعتلای همه جانبه ایران را از اهداف اصلی انقلاب می‌دانند و با تأکید بر اتکای انقلاب اسلامی بر ایمان، اعتقادات، انگیزه‌ها و عواطف مردم می‌فرمایند: «این خط مستقیم، پس از ۳۲ سال همچنان بدون زاویه ادامه دارد و این حقیقت پرطراوت، معنای واقعی ثبات و استقرار انقلاب است...» (بیانات رهبری در دیدار با دانشجویان، ۱۳۹۰/۵/۱۹). مقام معظم رهبری، مسأله مهم را فراموش نکردن اهداف و شاخص‌های اصلی انقلاب اسلامی می‌دانند و در بیانات خود تأکید می‌کنند که استکبارستیزی، ایستادگی قاطع در مقابل حرکت کفر و نفاق در سطح جهان و مرزبندی شفاف با دشمنان انقلاب و دین، شاخص‌های اصلی هستند. معظم له درخصوص مرزبندی شفاف با دشمنان می‌فرماید: «اگر کسی مرزبندی شفاف با دشمنان انقلاب و دین نکند، قدر خود را کاهش داده است و اگر به آن‌ها گرایش پیدا کند، از دایره نظام خارج می‌شود...» (دیدار رهبری با اعضای بسیجی هیأت علمی دانشگاه‌ها، ۱۳۸۹/۴/۲). رهبر انقلاب اسلامی در تبیین شاخص‌های اصلی انقلاب اسلامی تأکید می‌کنند: «...عدالت خواهی، استقلال و آزادی به معنای حقیقی کلمه، استکبارستیزی و منفعل نشدن در مقابل دشمن، مردم‌گرایی، مستضعف‌نوازی و گرایش به طبقات محروم و پرهیز از اسراف و زندگی اشرافی‌گری، جزو مبانی انقلاب اسلامی هستند که به هیچ وجه نباید تغییر کنند...» (دیدار رهبری با نمایندگان مجلس خبرگان، ۱۳۸۷/۶/۷).

استکبارستیزی، به معنای نفی پذیرش هرگونه ظلم و ستم است. استکبارستیزی، از مهم‌ترین شاخصه‌های انقلاب اسلامی و نزاع بین اسلام و کفر است که هرگز محدود به زمان خاصی نبوده و نیست. بنابر فرمایشات مقام معظم رهبری، آحاد ملت مسلمان باید

آگاه باشند و با بصیرت و بینش اسلامی حق را از ناحق تمییز داده و با تکیه بر قدرت نامحدود الهی، در مقابل زورگویان جهان بایستند؛ در این میان رهبر عظیم الشان انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه‌ای علیه السلام، آمریکا را بزرگترین مصداق استکبار جهانی می‌داند. از این رو مبارزه‌ی با این رژیم منحوس و ایستادگی در برابر زورگویی‌هایش، مصداق بارز مبارزه با ظلم و استبداد است. رهبر انقلاب اسلامی در این باره می‌فرماید: «امروز طاغوت اعظم در دنیا رژیم ایالات متحده‌ی آمریکاست ... در بسیاری از بخش‌های امت اسلامی ایمان به الله هست؛ اما کفر به طاغوت نیست. کفر به طاغوت لازم است. بدون کفر به طاغوت، تمسک به عروة وثقی‌ای الهی امکان پذیر نیست» (بیانات رهبری، ۱۳۹۱/۸/۲۳).

قرآن کریم صف‌بندی میان دو جناح حق و باطل را در آیه‌ی ۷۶ سوره نساء آشکارا به تصویر می‌کشد:

﴿الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾

«آنانکه ایمان آورده‌اند، در راه خدا می‌جنگند؛ و کسانی که کافر شده‌اند، در راه طاغوت می‌جنگند. پس شما با یاران شیطان بجنگید که یقیناً نیرنگ و توطئه شیطان [در برابر اراده خدا و پایداری شما] سست و بی پایه است».

تتبع در منابع مکتوب کتابخانه‌ای نشان می‌دهد که در ارتباط با موضوع این تحقیق، مقاله و کتابی مستقل تدوین نشده است. هدف نوشتار حاضر این است که عوامل سیاسی، اقتصادی و نظامی که ملت‌ها را به استکبارستیزی وا می‌دارد، از منظر قرآن کریم و مقام معظم رهبری تبیین کند. این تحقیق از نوع توصیفی - تحلیلی است و به روش کتابخانه‌ای انجام شده است.

۱. عوامل استکبارستیزی در عرصه سیاسی

در این مجال به برخی از عواملی که مستکبران در عرصه‌ی سیاسی انجام می‌دهند، پرداخته می‌شود.

۱-۱. دخالت کردن

استکبار همواره سعی دارد در همه جا و همه چیز دخالت کند حتی مواردی که اصلاً به او ارتباطی ندارد. دخالت کردن شامل امور زیر است:

۱-۱-۱. دخالت کردن در امور اعتقادی و دینی

یکی از مصادیق دخالت کردن، دخالت در امور اعتقادی است که شامل موارد ذیل است:

۱-۱-۱-۱. تلاش برای تفکیک دین از سیاست

استعمارگران همیشه بزرگترین دشمن خود را دین و آیین الهی می‌دانند، از این رو همواره می‌کوشند تا دین وارد جامعه و عرصه‌ی سیاست نگردد و به همین دلیل نظریه‌ی جدایی دین از سیاست را در همه جا مطرح می‌کنند. این مسأله مورد توجه رهبری معظم انقلاب قرار گرفته است و می‌فرمایند:

«یک سنگر از سنگرهای دشمن، جدایی دین از سیاست بود، به همه باورانده بودند که دین باید در محیط زندگی و در نظام اجتماعی دخالت نکند؛ این را باورانده بودند. حالا آن‌هایی که با دین سروکار نداشتند که به جای خود، حتی متدینین و حتی بعضی از علمای دین باور نمی‌کردند که اسلام بتواند در مسائل سیاسی دخالت کند؛ این در حالی است که اصل تولد اسلام در اول، با رویکرد اسلامی بود. پیغمبر اولین کاری که در مدینه کرد، حکومت تشکیل داد، اما این باور در ذهنها گنجانده بود و از این سنگر علیه نظام و علیه کشور و علیه مردم فعالیت می‌کردند، جمهوری اسلامی آمد و این سنگر را منهدم کرد» (بیانات رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۹۵/۱).

تبلیغ و قیحانه جدایی دین از سیاست توسط مستکبران و ایادی داخلی آن‌ها، هم به منظور گوشه نشین کردن دین پر قدرت اسلام و هم به قصد زیر سلطه کشاندن کشورهای اسلامی است (الهامی نیا، بی‌تا، ص ۲۵۰). استکبار مسأله‌ی تفکیک دین از سیاست را مطرح کرد و آنچنان در این زمینه تبلیغ کردند که توده‌ی مردم باور کردند دین از سیاست جداست و یک

روحانی هر چه از مسائل سیاسی برکنار باشد، روحانیت و معنویتش بیش تر و به وظیفه‌ی دینی خود بهتر عمل نموده است (جمعی از نویسندگان، بیتا، ص ۱۹۶-۱۹۵).

بنابراین تلاش دشمنان برای جدایی دین از سیاست یکی از مصادیق دخالت استکبار در امور اعتقادی است. شعار جدایی دین از سیاست، حربیه‌ی اساسی دشمنان اسلام در زمان گذشته و حال بوده است و با توسل به آن به اهداف خود می‌رسیدند. این مسأله ضربیه‌ی زیادی به اسلام و مسلمانان وارد کرده است. از این رو باید نسبت به تلاش‌های آن‌ها آگاه و با آن‌ها مقابله کنیم.

۱-۱-۲. عقب نشینی از مواضع

یکی از کارهای سیاسی دشمنان بر علیه ملت‌ها و یکی از مصادیق دخالت در امور اعتقادی، تلاش برای عقب نشینی ملت‌ها از مواضع خود است. رهبرانقلاب اسلامی در این مورد می‌فرمایند: «خواستہ حقیقی آن‌ها از جمهوری اسلامی - که بارها هم آن را تکرار کرده‌اند - این است که جمهوری اسلامی در قضیه‌ی فلسطین از مواضع خود عقب نشینی کند؛ یعنی اسرائیل را به رسمیت بشناسد» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از دانش‌آموزان و دانشجویان، ۷۶/۸/۱۴). در قرآن کریم، مواردی از تلاش مخالفان پیامبران برای عقب نشینی از مواضعشان آمده است: «وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أُوتِيتَ وَإِلَيْكَ لَتَفْتِنَنَّ عَلَيْنَا» (اسراء: ۷۳)؛ «و نزدیک بود که تو را از آنچه به تو وحی کردیم، بلغزانند تا غیر آن را از روی افترا به ما نسبت دهی». تلاش پیگیر مشرکان، برای به انعطاف کشاندن پیامبر ﷺ در بخشی از مواضع رسالتی خویش در این آیه آمده است (هاشمی رفسنجانی، ۱۳۸۶، ج ۱۰، ص ۱۴۵). بنابراین تلاش برای عقب نشینی از مواضع، از مصادیق دخالت مستکبران در امور اعتقادی به شمار می‌آید که باید با آن مقابله کرد.

۱-۲. دخالت کردن در فعالیت‌های احزاب سیاسی

یکی از دخالت‌های مستکبران در عرصه‌ی سیاسی، دخالت کردن در فعالیت‌های احزاب سیاسی است که شامل موارد زیر است:

۱-۱-۲-۱. منزلزل کردن عزم دولتمردان

برای اینکه کشوری، پیشرفته و رو به جلو باشد، بایستی دولتمردان آن کشور با عزمی راسخ به دنبال کارها باشند. دشمنان برای جلوگیری از پیشرفت ملت‌ها، عزم دولتمردان را منزلزل می‌کنند؛ و این مسئله مورد توجه رهبری انقلاب بوده است: «استکبار با ایجاد اختلاف و دلسردی و ناامیدی و خدای ناکرده با خریدن بعضی‌ها، عزم دولتمردان را برای اقدامات اساسی و سازنده در کشور منزلزل کنند و نگذارند دولت ایران به مطالبات حقیقی و به حق مردم رسیدگی کند» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از دانش‌آموزان و دانشجویان، ۸۱/۸/۱۳). در سوره‌ی آل عمران آیه‌ی ۷۲ آمده است: ﴿وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ...﴾؛ دوازده نفر از دانشمندان یهود، تصمیم گرفتند برای ایجاد تزلزل و تردید در عقاید مسلمانان، صبحگاهان نزد حضرت محمد ﷺ آمده، اظهار ایمان کنند، ولی در آخر روز از اسلام برگردند و بگویند: ما محمد و آیین او را دیدیم، ولی با آنچه در تورات و انجیل آمده، مطابقت ندارد. آن‌ها با این نقشه‌ی ماهرانه می‌خواستند به هم‌کیشان خود این طور وانمود کنند که اگر اسلام مکتب خوبی بود، اهل کتاب از آن دست بر نمی‌داشتند، با این کار هم در عقاید مسلمانان تردید به وجود آورند و هم سایر یهودیان را از مسلمان شدن باز دارند (قرائتی، ۱۳۸۳: ج ۱، ص ۵۴۰). بنابراین منزلزل کردن عزم دولتمردان یکی از مصادیق دخالت‌های مستکبران در کار احزاب سیاسی است و باید در مقابل آن‌ها ایستادگی کرد.

۱-۱-۲-۲. نفوذ به درون احزاب مؤثر

یکی از مصادیق دخالت‌های مستکبران، نفوذ به درون احزاب مؤثر برای متوقف کردن حرکت آن‌ها یا برای تسلط بر آن حزب است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید: «بزرگ‌ترین هدفشان پس از ناتوانی از مهار و سرکوب ملت‌ها، تلاش بر اتاق فرمان انقلاب‌ها و نفوذ به درون احزاب مؤثر است» (خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۹۰/۱۱/۱۴). در سوره‌ی آل عمران، به نفوذ شیطان به درون برخی از مؤمنان احد اشاره شده است که سبب ترک جهاد از سوی آنان شد: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَمَّي الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ...﴾ (آل عمران:

(۱۵۵)؛ «قطعاً کسانی از شما روزی که [در نبرد احد] که دو گروه [مؤمن و مشرک] با هم رویاروی شدند، به دشمن پشت کردند، جز این نیست که شیطان آنان را به سبب برخی از گناہانی که مرتکب شده بودند لغزاید ...».

در آیه ای دیگر آمده است: «لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُضْعُوا خِلَالَكُمْ بِبُغُونِكُمْ الْفِئْتَنَةَ...» (توبه: ۴۷-۴۵)؛ «اگر آن‌ها همراه شما (به سوی میدان جهاد) خارج می‌شدند، جز اضطراب و تردید، چیزی بر شما نمی‌افزودند؛ و به سرعت در بین شما به فتنه‌انگیزی (و ایجاد تفرقه و نفاق) می‌پرداختند ...».

در این آیات به نفوذ نیروهای فتنه‌گر در نیروهای نظامی مسلمانان، برای فتنه جویی و ایجاد تفرقه اشاره شده است (هاشمی رفسنجانی، ۱۳۸۳: ج ۳۲، ص ۵۵). بنابراین نفوذ به درون احزاب، یکی دخالت‌های مستکبران در فعالیت‌های ایشان است که باید از آن جلوگیری کرد.

۲-۱. اختلاف افکنی

یکی از کارهای سیاسی مستکبران، اختلاف افکنی است که شامل موارد زیر است:

۱-۲-۱. اختلاف افکنی بین مذاهب

مستکبرین برای اینکه امت اسلام قدرت نگیرد و مسلمانان از دشمن اصلی خود غافل بمانند، سیاستشان این است که در بین مسلمانان، در بین شیعه و سنی اختلاف بیندازند. این مسئله مورد توجه رهبری انقلاب بوده است و می‌فرمایند:

«امروز فریاد تفرقه از سوی دشمنان اسلام مطرح می‌شود، مسئله‌ی شیعه و سنی را امروز آمریکائی‌ها و انگلیسی‌ها مطرح می‌کنند؛ این برای ما ننگ است. تحلیل‌گران آمریکایی و انگلیسی و عربی، جزو مسائل مطرح می‌کنند، روی آن تأکید می‌کنند، این است که بیابیم اسلام سنی را از اسلام شیعی جدا کنیم و بین این‌ها درگیری به وجود بیاوریم. دشمن می‌خواهد این کار را بکند! همیشه دشمنان دنیای اسلام سعی کرده‌اند از اختلافات مذهبی، قومی، جغرافیایی و منطقه‌ای حداکثر استفاده را بکنند. می‌خواهند ما را به همدیگر مشغول کنند تا از آن نقطه‌ی اصلی که ما

باید متوجه به آن باشیم، منصرف کنند» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از مردم مسئولان نظام، ۸۸/۱۲/۱۳).
 اختلاف افکنی بین مذاهب در قرآن کریم نیز آمده است: «وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضَرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ...»؛ «(گروهی دیگر از آن‌ها) کسانی هستند که مسجدی ساختند برای زیان (به مسلمانان) و (تقویت) کفر و تفرقه افکنی میان مؤمنان...» (توبه: ۱۰۷).
 از خطرناکترین اهداف کسانی که مسجد ضرار را ساختند، ایجاد تفرقه بین مسلمانان و اهل ایمان بود. وقتی بین دو گروه از مسلمانان تفرقه‌ای ایجاد شود، در برابر هم صف آرای می‌کنند و نیرویی که باید در نابودی دشمن مشترک بکار گیرند، صرف نابودی همدیگر می‌کنند (مکارم شیرازی، ۱۳۸۲، ج ۱، ص ۲۳۵). بنابراین اختلاف افکنی در میان مذاهب اسلامی یکی از کارهای سیاسی دشمن است که برای جلوگیری از رشد اسلام و ایجاد دشمنی میان مسلمانان این کار را انجام می‌دهند و مسلمانان را به ستیز در مقابل خود وا می‌دارند.

۲-۲-۱. اختلاف افکنی میان ملت‌های مسلمان

از آنجا که وحدت ملت‌ها به ضرر استکبار است، سعی می‌کنند این وحدت را بشکنند و در بین آن‌ها اختلاف بیندازند. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید:

«سال‌های متممادی استعمار در میان کشورهای اسلامی کار کرد تا آن‌ها را از هم جدا کند و یا در مقابل یکدیگر قرار دهد؛ فارس در مقابل عرب، هر دو در مقابل ترک، هر سه در مقابل ملت پاکستان و همه در مقابل ملت‌های دیگر مسلمان. استعمار قصد داشت با این کار، بین کشورها و دولت‌ها، مرزهای جغرافیایی و نژادی و ملی به وجود آورد» (بیانات رهبری در مراسم بیعت اقصا مختلف مردم، ۶۸/۴/۱۲).

قرآن کریم در مورد اختلاف افکنی فرعون در میان مردم می‌فرماید: «إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ...» (قصص: ۴)؛ «فرعون در زمین برتری جویی کرد و اهل آن را به گروه‌های مختلفی تقسیم نمود». فرعون از راه تفرقه افکنی در میان مردم، آنان را دسته دسته کرد تا یک دل یک جهت نشوند و نیروی دسته جمعی آنان ضعیف گشته،

نتوانند در مقابل قدرت او مقاومت کنند. بنابراین یکی از کارهای سیاسی دشمنان اختلاف افکنی میان ملت‌هاست تا ملت‌ها برای مبارزه‌ی با استکبار آماده نشوند.

۱-۳. سلطه‌گری

از لحاظ سیاسی، سلطه‌گری یعنی سرنوشت یک ملت را در دست گرفتن. همچنان‌که در دوران طاغوت، رژیم آمریکا بر کشور ما سلطه داشت (بیانات رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۸۷/۱). یکی از کارهای سیاسی دشمنان، تلاش برای به دست گرفتن سرنوشت ملت‌ها و رسیدن به روحیه‌ی سلطه‌طلبی است که برای رسیدن به این هدف از وابستگی ایجاد کردن و تحقیر کردن استفاده می‌کنند.

۱-۳-۱. ایجاد وابستگی

امروز استکبار سعی می‌کند که فعل نمی‌توانیم و وابستگی را در ملت‌ها ایجاد کند تا بتواند همه‌ی ملت‌ها را تحت سلطه‌ی خود در آورد. برخی مصادیق ایجاد وابستگی عبارتند از:

۱-۳-۱-۱. عزل و نصب کردن

مستکبرین برای اینکه کشورها را وابسته به خود کنند، می‌خواهند کارهای مهم کشور با خواست آن‌ها انجام بگیرد. از جمله این کارها عزل و نصب‌های مهم و مؤثر در کشورهاست. امام خامنه‌ای علیه السلام در این خصوص می‌فرمایند:

«قبل از انقلاب، کشور از لحاظ سیاسی، وابسته بود؛ یعنی حکومت، چه خود محمد رضا، چه دستگاه‌های گوناگون، مطیع آمریکا بودند؛ منتظر اشاره‌ی آمریکا بودند؛ باز شواهد فراوان است. آدمی پا می‌شود از اینجا می‌رود آمریکا - دکتر امینی - برای اینکه آمریکائی‌ها را قانع کند که بشود نخست وزیر در ایران- آمد، شد نخست وزیر! بعد از یکی دو سال، شاه که با او مخالف بود، بلند شد رفت آمریکا؛ آمریکایی‌ها را قانع کرد که او را از نخست وزیری عزل کنند! این وضع مملکت ما بود.»

برای انتخاب نخست وزیر، شاه مملکت، رئیس کشور محتاج موافقت و رضایت آمریکا بود! در بسیاری از مسائل، شاه سفیر آمریکا و سفیر انگلیس را به کاخ خود دعوت می‌کرد تا تصمیمی که می‌خواهد بگیرد، با آن‌ها در میان بگذارد! اگر آن‌ها مخالف بودند، تصمیم عملی نمی‌شد. وابستگی سیاسی یعنی این» (بیانات، خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران ۸۹/۱۱/۱۵).

نقل شده است که عمر بن خطاب در زمان خلافت خود، خواست مجمع بن جاریه را از امامت عزل کند. به او گفت: مگر تو امام مسجد ضرار نبودی؟ مجمع سوگند خورد که از نقشه‌ی آنان (ودیعه و همراهانش که قصد تفرقه بین مسلمین را داشتند) آگاه نبوده و تصور می‌کرد ایشان نیت خیر دارند، عمر او را تصدیق کرد و بر امامت مسجد ابقا نمود (جادمولی، ۱۳۸۰: ۵۴۶). بنابراین یکی از مصادیق ایجاد وابستگی این است که عزل و نصب کردن‌های مهم با خواست استکبار انجام شود تا به سلطه طلبی آن‌ها در کشورها بینجامد.

۱-۳-۲. تلاش برای عقب‌ماندگی مسلمانان

تلاش دیرینه دشمنان برای عقب نگه داشتن مسلمانان و عدم پیشرفت آن‌هاست. مقام معظم رهبری علیه السلام در این باره می‌فرمایند: «امروز یکی از شگردهای مهم دشمن، تزریق و القاء احساس عقب‌ماندگی و ناتوانی است» (بیانات رهبری در دیدار مسئولان سازمان صدا و سیما، ۸۳/۹/۱۱). «بر اثر سیاست‌های استعماری و استبدادی و سلطنت‌های موروثی خاناندانی و حکومت‌های غاصب و جائز، در طول دو سه قرن، از قافله علم جهانی عقب ماندیم» (بیانات رهبری در دیدار اعضای انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان، ۸۶/۲/۱۹).

صاحب ارشاد المفید عقب‌ماندگی مسلمانان را این‌گونه ترسیم کرده است: «با روی کار آمدن مجدد بنی امیه، هدف نژادپرستی عمر به شدت بیش‌تری تعقیب شد و از اینجا شالوده‌ی انحطاط و عقب‌ماندگی مسلمانان ریخته شد» (مفید، بی‌تا، ص ۷). بنابراین تلاش دشمنان برای عقب‌ماندگی ملت‌ها باعث وابستگی مسلمانان به استکبار و در نتیجه سلطه‌ی آن‌ها بر مردم است و باید با آن‌ها مبارزه کرد.

۱-۳-۱. نیازمند کردن ملت‌ها به خود

مستکبرین می‌خواهند تمام ملت‌ها تسلیم و نوکر آن‌ها باشند تا بر همه‌ی آن‌ها سلطه پیدا کنند و اگر ملت‌ها تسلیم استکبار نشوند با آن‌ها دشمن می‌شوند. رهبر انقلاب اسلامی بر این مسئله تاکید می‌کنند و می‌فرمایند:

«اگر این نفتی که امروز در اختیار ماست، در اختیار آمریکا و اروپا بود، ما برای هر بشکه‌اش باید در مقابل آن‌ها سجده می‌کردیم تا یک بشکه نفت به ما بدهند؛ مگر می‌دادند؟! این‌ها می‌خواهند پانزده سال، بیست سال آینده ملت ایران برای نیاز صنعتی و کشاورزی خود و برای جریان حیات در کشور خود، محتاج آن‌ها باشد؛ برود در خانه‌ی آن‌ها. اهمیت انرژی هسته‌ای این است. آمریکا می‌گوید که شما این فناوری‌ای را که خودتان هم به دست آورده‌اید، این را بگذارید کنار، ما به شما سوخت هسته‌ای می‌دهیم؛ یعنی چه؟ یعنی شما نیروگاه بسازید، بعد برای سوخت این نیروگاه بیاید سراغ ما تا ما با هر شرایط و هر قیمتی که دلمان خواست، آن را به شما بدهیم»
(بیانات رهبری در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۸۵/۷).

صاحب‌الملاحم والفتن در تلاش طماطم برای نیازمند کردن اهل بصره آورده است که حسن بن ابوالحسن گوید: «طماطم می‌آیند گردن شما را می‌زنند، غنیمت شما می‌خورند، شهرهای شما را وطن خود قرار می‌دهند، خوبان شما را نوکر و فرمان بر خود می‌گردانند، اشراف شما را ذلیل می‌نمایند» (ابن طاووس، بیتا، ص ۱۱۸). نیازمند کردن ملت‌ها یکی از اهداف سیاسی استکبار است تا به وسیله‌ی آن مردم را به خود وابسته کند. پس باید با مستکبرین به مبارزه برخاست.

۱-۳-۱. تضعیف حس استقلال خواهی

دشمنان با استقلال کشورها مخالفند، زیرا واهمه دارند کشورها پیشرفته شوند و از وابسته بودن به آن‌ها بیرون بیایند. این مسئله مورد توجه رهبری انقلاب اسلامی بوده است: «در دنیا به عنوان اتاق‌های فکر، به عنوان حرف‌های فیلسوفانه، این مطلب

را پخش می‌کنند که یک کشوری اگر بخواهد در مجموعه‌ی کشورهای پیشرفته‌ی دنیا قرار بگیرد، چاره‌ای ندارد جز اینکه از میل استقلال‌خواهی فرو بکاهد، میل به استقلال را در خود کم کند؛ و الا با هم نمی‌سازد که یک کشوری بخواهد مستقل باشد، بخواهد صرفاً بر روی منافع خود تکیه کند و در عین حال جزو منظومه‌ی پیشرفت جهانی هم قرار بگیرد. خُب این حرف، حرف کاملاً غلط و پرداخته‌ی کسانی است که با استقلال کشورها مخالفند» (بیانات رهبری در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش ۹۲/۱۷/۱۹).

کافران، آرزومند ضعف و وابستگی امت اسلامی و نگران از قدرت و استقلال آنان هستند که این مطلب در قرآن کریم به روشنی آمده است: «كَزِبَ أَخْرَجَ شَطَأَهُ... لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ...» (فتح: ۲۹)؛ «همانند زراعتی که جوانه‌های خود را خارج ساخته سپس به تقویت آن‌ها پرداخته تا محکم شود... تا کافران را به خشم آورد». بنابراین یکی از اقدامات سیاسی استکبار برای رسیدن به سلطه طلبی سعی در تضعیف حس استقلال‌خواهی است که باید در مقابل آن‌ها ایستاد و به دنبال استقلال بود.

۱-۳-۱-۵. تلاش برای حاکم شدن ترس از ابر قدرت‌ها

یکی از کارهایی که مستکبرین برای تسلط بر مردم و وابسته کردن آن‌ها به خود انجام می‌دهند، پروراندن ترس از خود (استکبار) در دل ملت‌هاست. امام خامنه‌ای در این خصوص می‌فرماید: «در کشور کاری کرده بودند که ترس از قدرت آمریکا بر همه‌ی دل‌ها حاکم بود؛ قبلش هم ترس از انگلیس؛ هر حادثه‌ای در کشور اتفاق می‌افتاد می‌گفتند کار انگلیس‌ها است؛ یعنی انگلیس‌ها را قدرت مطلق می‌دانستند. این ترس مخصوص مردم نبود، خود سرمداران رژیم هم می‌ترسیدند از آمریکا» (بیانات رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۹۵/۷/۱).

ترس از اذیت و آزار فرعون و اشراف فرعون، مانع ایمان آوردن بسیاری از بنی اسرائیل بود. قرآن کریم به این مطلب این‌گونه اشاره کرده است: «فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهِ

عَلَى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَ مَلَائِهِمْ...» (یونس: ۸۳)؛ «هیچ کس به موسی ایمان نیاورد، مگر گروهی از فرزندان قوم او؛ (آن هم) با ترس از فرعون و اطرافیانش». در آیه‌ای دیگر آمده است: «لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلافٍ ثُمَّ لَأَصْلَبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ...» (اعراف: ۱۲۴)؛ «سوگند می‌خورم که دستها و پاهاى شما را به طور مخالف [= دست راست با پای چپ، یا دست چپ با پای راست] قطع می‌کنم؛ سپس همگی را به دار می‌آویزم!». بنابراین مستکبرین به دنبال ایجاد ترس و وحشت در مردم نسبت به خود هستند تا با این کار مردم را وابسته‌ی به خود کنند و این یکی از عوامل سیاسی استکبارستیزی است.

۱-۳-۱-۶. تزریق بی‌اعتمادی

کشور ما بر اثر پیشرفت‌های گوناگون به حدی از اعتماد به نفس رسیده است. دشمن به دنبال از بین بردن این اعتماد به نفس است؛ چرا که کشوری که در آن اعتماد به نفس نباشد، همیشه منتظر کمک دیگران است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند:

«یکی از شگرهای دشمن برای تسلط بر کشور ما، عبارت بود از تزریق بی‌اعتمادی به خود، نداشتن اعتماد به نفس ملی؛ در مقابل چشمشان زرق و برق کشورهای غربی را مشاهده می‌کردند، پیشرفت‌های علمی و پیشرفت‌های فناوری و... و در کشور خودشان این‌ها نبود، عقب ماندگی بود؛ لذا احساس بی‌اعتمادی به خود می‌کردند. آن روز در دوران پهلوی، یکی از ارکان دولت گفت که ایرانی باید برود لوله‌نگ بسازد! لوله‌نگ آفتابه‌ی گلی است، آن هم نه آفتابه‌ی از جنس فلز،... یک نفر دیگر از برجستگان آن دوران می‌گفت ایرانی اگر می‌خواهد پیش برود، باید از فرق سر تا نوک پا غربی و اروپایی شود؛ باید همه چیز خودش را شبیه آن‌ها کند» (بیانات رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۹۵/۷/۱).

یکی از راه‌های تسلط دشمن بر انسان‌ها، گرفتن اعتماد نفس آن‌هاست. پس انسان‌ها برای مقابله با دشمنان باید اعتماد به نفس را در خود تقویت کنند. چنانکه در سوره‌ی یوسف

آمده است: «قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ» (یوسف: ۵۵)؛ «(یوسف) گفت: مرا سرپرست خزائن سرزمین (مصر) قرار ده که نگهدارنده و آگاهم! وقتی در کاری مهارت دارید اعتماد به نفس داشته باشید و خود را عرضه کنید. چنانکه حضرت یوسف عليه السلام مسئولیت خزانه داری سرزمین خود را بر عهده گرفت و در هفت سال اول گندم‌ها را جمع آوری و در هفت سال دوم که قحطی بود، گندم‌ها را به تدریج و با دقت در بین مردم تقسیم کرد و با این کار کشور مصر را از بدبختی نجات داد (قرآنی، ۱۳۸۳، ج ۴، ص ۲۳۲). برای پیشرفت نیاز است مردم به روحیه‌ی اعتماد به نفس مجهز شوند و به آن‌ها اعتماد تزریق شود؛ اما تزریق بی‌اعتمادی مانع این پیشرفت و در نتیجه ایجاد وابستگی است که دشمن به دنبال این کار است.

۱-۳-۱-۷. به کرسی نشاندن کاپیتولاسیون

مستکبرین برای اینکه اگر در کشوری کارگزاران آن‌ها جنایت کردند به راحتی بتوانند به کار خود ادامه دهند و کسی مانع کار آن‌ها نشود، قانون کاپیتولاسیون را در کشورها نشانندند. این موضوع مورد توجه رهبری انقلاب بوده است و می‌فرمایند:

«آمریکایی‌ها قانون کاپیتولاسیون را در ایران به کرسی نشانندند. معنای کاپیتولاسیون این است که آمریکایی‌ها یا افراد وابسته به هر قدرت بیگانه مسلطی در هر کشور دیگر، اگر جنایتی کردند، دستگاه قضایی آن کشور حق ندارد جنایت آن‌ها را رسیدگی کند و بایستی قضاوت درباره آن‌ها زیر نظر آمریکایی‌ها انجام شود! این یکی از قوانین ذلت بار برای همه‌ی ملت‌هایی بود که به آن تن دادند» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از دانش‌آموزان و دانشجویان، ۷۸/۸/۱۲).

امام خمینی علیه السلام در پیام به اعضای کنفرانس رسیدگی به جنایات امریکا می‌فرمایند: «مستشاران امریکا در مقدرات کشور مظلوم ما دخالت‌های مستقیم داشتند. تحمیل کاپیتولاسیون بر ملت مظلوم ما به وسیله‌ی شاه مخلوع سابق از بزرگترین جنایات امریکا بود که با مخالفت روحانیون و ملت متدین مواجه گشت» (خمینی، بی‌تا، ج ۱۲، ص ۳۷۰). بنابراین

یکی از راه‌های ایجاد وابستگی به استکبار، به راه انداختن کاپیتولاسیون در کشورهاست.

۱-۳-۲. تحقیر کردن

یکی دیگر از راه‌های سلطه‌گری استکبار، تحقیر کردن ملت‌هاست که از راه‌های زیر محقق می‌شود.

۱-۳-۲-۱. ایجاد احساس حقارت در ملت‌ها

ایجاد احساس حقارت، باعث پایین بردن قدر و منزلت فرد، عدم اعتماد به نفس و مورد تردید قرار گرفتن است که دشمنان آن را بر علیه ملت‌ها بکار می‌گیرند. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند:

«همیشه دشمنان ملت‌ها سعی کردند آن ملت‌ها را تحقیر کنند. مهم‌ترین تحقیر این است که احساس حقارت را در دل آن‌ها به وجود بیاورند. یک ملت هنگامی که از برجستگی‌های خود، امتیازات خود، ارزش‌های خود غفلت کرد، خود را کوچک دید، حقیر دید، این ملت دیگر راه به جایی نخواهد برد؛ هر ناکسی بر چنین ملتی مسلط خواهد شد» (بیانات رهبری در دیدار قهرمانان و ورزشکاران مسابقات آسیایی و پاراآسیایی، ۹۳/۱۱/۱).

معظم له می‌فرمایند:

«ملت ایران را تحقیر می‌کردند؛ این تحقیر از همه چیز سنگین‌تر است. ملتی بنشینند و عده‌ای از بیرون بیایند به او بگویند تو نمی‌توانی؛ برو کنار تا ما برایت درست کنیم؛ او را کنار بزنند و اجازه ندهند حتی از تجربه‌ی آن‌ها استفاده کند؛ خودشان بیایند این منبع درونی را استخراج کنند؛ چیزی به او بدهند و لب خلاصه‌ی سود را هم خودشان ببرند. این کار در نفت می‌شده، در آهن می‌شده، در ساخت وسازه‌های گوناگون می‌شده، در سدسازی می‌شده، در سیلوسازی می‌شده، در بخش‌های علمی و دانشگاهی می‌شده است» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از دانشجویان استان کرمان، ۸۴/۲/۱۹).

دشمنان ائمه علیهم‌السلام نیز به دنبال تحقیر کردن این بزرگواران بوده‌اند، مانند آنکه دشمنان

علی علیه السلام به قصد آنکه حضرتش را تحقیر نمایند، از وجود مقدسش به ابوتراب تعبیر می‌کردند، به گمان آنکه در این نام، تحقیر و توهینی برای علی علیه السلام باشد و امام از این نام آزرده شود، در صورتی که امام این نام را بسیار دوست می‌داشت و همان کسی که وی را امیر المؤمنین لقب داده بود، کنیه‌ی ابوتراب را به حضرتش اعطا کرد (صدر، ۱۳۷۹، ص ۲۸۷). مأمون، علمای علم کلام و دانشمندان عقاید مختلف را از کشورهای مختلف برای بحث با امام رضا علیه السلام و مجاب کردن ایشان که موجب سرشکستگی امام در میان علما باشد و بدین وسیله نقص و کمبودش نزد مردم عامی آشکار شود و از قدرتش بکاهد؛ به بحث با آن حضرت دعوت کرد و هیچ کس از مخالفان از گروه‌های مختلف دینی؛ چه از یهود، چه از نصاری و چه از ستاره پرستان و برهمنایان هندویی و ملحدان و دهریان و صاحبان مذاهب مختلف اسلامی، در مباحثه با او تاب نیاوردند و بر همه‌ی آن‌ها غالب شد (ابن بابویه، بیتا، ج ۲، ص ۵۸۵).

در سوره‌ی مؤمنون به تحقیر حضرت صالح علیه السلام توسط قومش اشاره شده است: «وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ... مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ...» (مؤمنون: ۳۳)؛ «ولی اشرافیان (خودخواه) از قوم او که کافر بودند ... گفتند: این بشری است مثل شما؛ از آنچه می‌خورید می‌خورد ...». بنابراین یکی از کارهای سیاسی مستکبرین برای سلطه بر ملت‌ها، ایجاد احساس حقارت در دل ملت‌هاست که باید با آن مبارزه کرد.

۱-۳-۲. اجازه گرفتن شاه کشور از سفیر آمریکا و انگلیس

دشمنان می‌خواهند مسئولین کشور ما همه‌ی کارهایشان را با اجازه‌ی آن‌ها انجام بدهند. این یک نوع تحقیر کردن به ملت‌هاست. حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در این مورد می‌فرمایند: «حرف سردمداران سیاست آمریکا با ملت ایران این است که قبل از انقلاب ما بر شما سیطره‌ی سیاسی ... داشتیم. رئیس کشور شما برای تصمیم‌های بین‌المللی‌اش از سفیر ما اجازه می‌گرفت. این واقعیتی است. در قضیه‌ی نفت، معاملات بین‌المللی، روابط گوناگون سیاسی دیپلماسی و حتی در نوع

برخود با مردم، شاه پهلوی ملعون برای اقدامات خود با سفیر آمریکا و سفیر انگلیس مذاکره می‌کرد. آنچه آن‌ها می‌خواستند و می‌پسندیدند، این‌ها اجرا می‌کردند. می‌گویند ما بر کشور شما این سلطه را داشتیم، انقلاب آمد و ما را بیرون کرد؛ این را به ما برگردانید تا ما دوباره بر کشور شما سلطه پیدا کنیم» (بیانات رهبری در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۸۵/۱/۱).

خداوند در قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «قَالَ فِرْعَوْنُ أَمَنَّا بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّ هٰذَا لَكٰفُرٌ...» (اعراف: ۱۲۳)؛ «فرعون گفت: آیا پیش از آنکه به شما اجازه دهم، به او ایمان آوردید؟! حتماً این نیرنگ و توطئه‌ای است...». سؤال توبیخی فرعون از ساحران خود، در مورد ایمان به موسی علیه السلام قبل از اجازه گرفتن از او که در این آیه آمده است (هاشمی رفسنجانی، ۱۳۸۳، ج ۱۶، ص ۴۴۶). بنابراین اجازه گرفتن از استکبار برای انجام کارها، نوعی تحقیر شدن و یکی از راه‌های تأمین روحیه‌ی سلطه‌طلبی آن‌هاست و باید با آن مقابله شود.

۱-۳-۲-۳. بی‌اعتنایی به آراء و خواست مردم

مستکبرین بی‌اعتنا به آراء و خواست مردم، تصمیم‌هایی برای آن مردم می‌گیرند که این، نوعی تحقیر کردن آن ملت است. امام خامنه‌ای در این مورد می‌فرماید: «عراق یک کشور سی میلیونی مستقل در یک منطقه‌ی حساس است؛ اما این‌ها بی‌اعتنا به آراء و خواست مردم آمده‌اند یک حاکم آمریکایی در عراق گذاشته‌اند» (بیانات در خطبه‌های نماز جمعه، ۸۲/۸/۲۳). ایشان در جای دیگر می‌فرماید: «هم رضاخان با کودتا سرکار آمده بود، هم محمدرضا با کودتا سرکار آمد. بر مردم تحمیل بودند و از آراء مردم، عقاید مردم، دل‌بستگی‌های مردم، فرهنگ مردم و درخواست و اراده‌ی آن‌ها هیچ نشانی نبود» (گزیده‌ی بیانات رهبری، ۹۵/۱۱/۱۰).

قرآن کریم در مورد بی‌اعتنایی منافقان به دعوت پیامبر صلی الله علیه و آله برای حضور در پیکار جنگ می‌فرماید: «قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ...»؛ (آل عمران: ۱۶۷)؛ «گفتند: اگر می‌دانستیم جنگی روی خواهد داد، از شما پیروی می‌کردیم (اما می‌دانیم جنگی

نمی‌شود)». بی‌اعتنایی نسبت به یک چیز، از مصادیق تحقیر کردن است که مستکبران بر علیه ملت‌ها انجام می‌دهند که استکبارستیزی را در پی خواهد داشت.

۲. عوامل استکبارستیزی در عرصه اقتصادی

در این قسمت به تبیین برخی از کارهایی که استکبار در زمینه‌ی اقتصاد انجام داده است، پرداخته می‌شود.

۱-۲. تک محصولی کردن اقتصاد کشور

تک محصولی بودن و تأکید بر صادرات نفتی، مانع از رشد اقتصادی است. نفت جزو ذخایر این باره است. با کم شدن یا تمام شدن نفت، اقتصاد کشور فلج می‌شود. رهبری انقلاب اسلامی در این باره می‌فرمایند:

«خدا لعنت کند کسانی را که از اول پیدا شدن چاه‌های نفت در این کشور - بخصوص آن وقتی که قیمت نفت مقداری گران شد - اساس و بنای کار را در این کشور بر روی درآمد نفت گذاشتند که بعد از انقلاب هم به خاطر گرفتاری‌های متعدد، همان وضع کم و بیش ادامه پیدا کرد. سال‌هاست که دولت‌های ما - هم این دولت فعلی و هم دولت‌های قبلی - درصدد بودند که وابستگی به نفت را کم کنند» (بیانات رهبری در خطبه‌های نماز جمعه، ۷۷/۱۰/۴).

یکی از راه‌هایی که مستکبران استعمارگر در جهان امروز برای وابسته ساختن ملت‌ها سود می‌جویند، تک محصولی کردن اقتصاد کشورهای کوچک است (سروش، بیتا، ص ۱۱۸). یکی از دخالت‌های اقتصادی دشمنان، گماردن افرادی در کشورها برای اینکه اقتصاد کشور را متکی به یک چیز کنند و در نتیجه وابستگی ایجاد کنند؛ یعنی قیمت، امکان فروش، تحریم... آن چیز، دست دشمنان باشد و ما باید خود را از تک محصولی بودن و وابستگی نفتی خلاص کنیم. این کار به استقلال اقتصادی کشور کمک زیادی می‌کند.

۲-۲. غارت کردن

استکبار می خواهد با غارت کردن معادن، منابع و ثروت کشورها، اقتصاد ملی آن کشورها از هم پاشد و باعث فقر و عقب ماندگی آن‌ها و توسعه‌ی کشور خود باشد. این مسئله مورد توجه رهبری انقلاب بوده و می‌فرمایند: «از قرن شانزدهم و هفدهم میلادی، اروپایی‌ها شروع کردند به شالوده ریزی یک تمدن جدید ... به سمت غارت کردن ثروت ملت‌ها رفتند» (بیانات رهبری در دیدار مسئولان نظام و مهمانان کنفرانس وحدت اسلامی، ۹۴/۱۰/۸).

ایشان می‌فرمایند: «انگلیس‌ها در زمان قاجاریه به ایران آمدند و با رجال خائن آن روز برای بردن نفت مملکت قراردادی شصت ساله بستند تا انگلیس بیاید و نفتی را که آن روز مثل آب خوردن به آن نیاز داشت، ببرد... اگر می‌خواستند به جای نفت در بشکه‌ها آب بریزند و ببرند، شاید برایشان گران‌تر تمام می‌شد» (بیانات رهبری در خطبه‌های نماز جمعه ۷۳/۴/۱۱). رهبر انقلاب اسلامی تصریح می‌کنند:

«اگر ملتی در داخل کشور خودش منابع طبیعی دارد، دولت‌های قلدر دنیا می‌خواهند از منابع طبیعی او بیشتر از خود آن ملت استفاده کنند. دو، سه کشور در دنیا - در آفریقا و آمریکا لاتین هستند که تقریباً همه‌ی مس دنیا را آن‌ها تأمین می‌کنند - دولت‌هایی که منابع مس مال آن‌هاست، به خاطر این منابع مورد تعدی سیاسی دولت‌های بزرگ قرار گرفتند و عاقبت هم به خاطر مس از لحاظ مالی ورشکست شدند! این در حالی است که همان مس، از آن کشورها به کشورهای ثروتمند و قلدر دنیا صادر می‌شود و آن‌ها از این ماده‌ی مهم لازم، تقریباً به صورت مفت و رایگان استفاده می‌کنند» (بیانات رهبری در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۷۳/۷).

امام علی علیه السلام در خطبه‌ی شقشقیه در مورد غارت بنی امیه از بیت المال می‌فرماید: «شورایی که یکی به خاطر کینه‌اش به من رأی نداد ... تا سومی به حکومت رسید ... دودمان پدری او (بنیامیه) به همراهی او برخاستند، چون شتری که گیاه تازه‌ی بهار را با ولع می‌خورد به غارت

بیت المال دست زدند» (نهج البلاغه، خطبه شششقیه). در مورد غارت معاویه از شهرهای شیعه نشین در *ارشاد القلوب* آمده است که یک نفر از منطقه شهر انبار به دادخواهی و استمداد وارد شد و فریاد زد: «یا علی علیه السلام به شیعیان رحم کن، زیرا لشکر معاویه به ما حمله کرده و شهرها و ساکنان اطراف فرات را که بین «یصبت» و «انبار» واقع شده‌اند؛ غارت کرده است» (دیلمی، بی تا، ج ۲، ص ۲۶). امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «گوسفندان مسلمین در تپه‌های اطراف مدینه به چرا بودند که مشرکین عرب غارت آوردند. شبان فریاد کشید: غارتگران، غارتگران. رسول خدا فریاد او را شنید و در پی غارتگران رفت» (کلینی، بی تا، ج ۴، ص ۲۲۸). درباره‌ی غارت خانه اولاد پیامبر توسط ظالمان، راوی می‌گوید: مردم برای غارت خانه‌های اولاد پیغمبر حمله بردند حتی چادری که زن بر کمرش بسته بود کشیده و میبردند (ابن طاووس، بی تا، ص ۱۳۱). بنابراین غارت کردن یکی از کارهای دشمنان ملت هاست که به وسیله‌ی آن به اقتصاد کشورها لطمه وارد می‌کنند و ملت‌ها را به استکبارستیزی وا می‌دارند.

۲-۳. تحریم کردن

مستکبران برای اینکه وضع اقتصادی کشور را نابسامان و بحرانی کنند و بسترهای جدید برای اعتراضات اجتماعی ایجاد کنند، تحریم‌ها را بر ملت‌ها تحمیل می‌کنند. مسئله‌ی تحریم مورد توجه رهبری معظم انقلاب اسلامی بوده است:

«امروز سخن از تحریم می‌گویند؛ تحریم برای ما چیز تازه‌ای نیست. از سال اول پیروزی انقلاب، تحریم‌های یک جانبه از طرف آمریکا و کشورهای اروپایی شروع شد و در طول جنگ، این تحریم‌ها و محدودیت‌ها به اوج خود رسید. من یک وقتی گفته‌ام؛ ما می‌خواستیم از خارج کشور سیم خاردار تهیه کنیم. کشوری که این سیم خاردار باید از آنجا عبور کند. شوروی سابق. اجازه نمی‌داد که این کالا از داخل خاک او عبور کند، بیاید ایران! حالا کالا نه کالای نظامی است، نه سلاح تهاجمی است، سیم خاردار است؛ این قدر

محدودیت علیه کشور ما به وجود آوردند. در همه‌ی زمینه‌های اقتصادی به دنبال ایجاد تحریم بودند؛ غرضشان هم این بود که ملت ایران را به زانو در بیاورند» (بیانات رهبری در اجتماع بزرگ مردم کرمانشاه، ۹۰/۷/۲۰).

در سوره‌ی منافقون به این مسئله این‌گونه اشاره شده است: «هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلٰی مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَ لِلَّهِ...» (منافقون: ۷)؛ «آن‌ها کسانی هستند که می‌گویند به افرادی که نزد رسول خدا هستند انفاق نکنید تا پراکنده شوند!». کلمه‌ی «يَنْفَضُوا»، مضارعی است که از مصدر «انقباض» گرفته شده است. انقباض به معنای متفرق شدن است و معنای آیه این است که منافقین همان کسانی هستند که می‌گویند مال خودتان را بر مؤمنین فقیر که همواره دور رسول الله را گرفته‌اند، انفاق نکنید، چون آن‌ها دور او را گرفته‌اند تا یاری‌اش کنند و اوامرش را اتخاذ و هدف‌هایش را به کرسی بنشانند. وقتی شما به آن‌ها کمک نکردید، از دور او متفرق می‌شوند و او دیگر نمی‌تواند بر ما حکومت کند (طباطبایی، بیتا، ج ۱۹، ص ۴۷۵).

در مورد محاصره‌ی اقتصادی شعب ابی طالب آمده است که قریش جمع شدند و قطع نامه‌ای را امضا کردند و آن را در خانه‌ی کعبه گذاشتند و بعد به مادر ابوجهل دادند و طبق آن، بنی هاشم را از مکه خارج کردند و به شعب ابیطالب رفتند و در آنجا سه سال ماندند. حضرت ابوطالب علیه السلام و حضرت خدیجه علیها السلام، تمام اموال خود را در آنجا خرج کردند و فقط در ماه‌های حرام می‌توانستند آذوقه تهیه و داد و ستد کنند (قطب راوندی، بی تا، ص ۶۷). پیامبر صلی الله علیه و آله و مسلمانان را با زن و فرزندانشان در درّه‌ای سوزان و بی آب و علف به نام شعب ابیطالب، سه سال زندانی و محاصره کردند (شریف الرضی، بیتا، ص ۴۸۹).

با توجه به مطالب ذکر شده، استکبار با محاصره‌ی اقتصادی کشورها به دنبال نابامان کردن اقتصاد و جلوگیری از رشد کشورهاست. پس باید به مبارزه با آن‌ها برخاست.

۲-۴. حمایت اقتصادی از دشمنان اسلام

مستکبران از دشمنان کشورهای مسلمان حمایت اقتصادی می‌کنند؛ زیرا آن‌ها هدف استکبار را که ضربه زدن به ملت‌ها و جلوگیری از رشد آن‌هاست را محقق می‌کنند. حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در این باره می‌فرماید: «اظهارات رئیس جمهور آمریکا در دو نامه به این جانب مبنی بر اینکه قصد براندازی نظام اسلامی را ندارد، خیلی زود با طرفداری از فتنه‌های داخلی و کمک مالی به معارضان جمهوری اسلامی، خلاف واقع از آب در آمد (نامه رهبر انقلاب به رئیس جمهور درباره الزامات اجرای برجام، ۹۴/۷/۲۹). دولت آمریکا در واقع در جهت منافع صهیونیست‌ها حرکت می‌کند و از همه‌ی دنیا باج می‌گیرد و به رژیم صهیونیستی باج می‌دهد (بیانات فرمانده کل قوا در مراسم دانش آموختگی دانشجویان ارتش در دانشگاه ستاری، ۹۲/۷/۱۳). معظم له می‌فرماید: «ما از گذشته تا حال اطلاع داریم که پول برخی کتاب‌های سراسر دشنام و تهمت را که علیه شیعیان و اهل تسنن چاپ می‌شود، یک مرکز وابسته به استکبار می‌دهد» (دیدار اقشار مختلف مردم با رهبر انقلاب اسلامی، ۸۷/۹/۲۷).

در گزارش‌های تاریخی درباره کمک مالی معاویه به خاندان امت اسلامی برای ضربه زدن به اسلام و شخصیت پیامبر ﷺ مطالبی آمده است که هر انسان عاقل روایاتی که دست جاعلان حدیث، خاندان به حقایق و ستمگران به اسلام و امت، با کمک مالی معاویه و دیگر حاکمان اموی و عباسی ساخته و در آن‌ها شکستن شخصیت پیامبر، ضربه زدن به اسلام و متوقف کردن مردم از حرکت به جانب فرهنگ کمال بخش الهی نشانه گرفته شده، بسیار بسیار متأسف، غصه دار می‌شود (انصاریان، بی تا، ج ۹، ص ۱۱۷).

خداوند متعال در قرآن کریم درباره‌ی کسانی که به افرادی که به جنگ با پیامبر ﷺ رفتند، کمک مالی کردند، می‌فرماید: ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا﴾ (انفال: ۳۷-۳۶)؛ «آن‌ها که کافر شدند، اموالشان را برای بازداشتن (مردم) از راه خدا خرج می‌کنند». این آیات نازل شده درباره‌ی قریش است و تئیکه ضمضم بن عمرو خزاعی از طرف ابوسفیان مأمور شد که آن‌ها را از بیرون آمدن پیغمبر ﷺ و اصحاب از مدینه به عنوان تعرض کاروانشان

آگاه نماید و او با وضع مهیجی وارد مکه شد و ابلاغ نمود و صفوان بن أمیه و سهیل بن عامر و سایر قریش هر کدام به قدر استطاعت خودشان کمک مالی در تهیه وسایل جنگ با پیغمبر ﷺ نمودند تا جلوگیری از رواج دین اسلام نمایند و این اموال در جنگ بدر صرف شد و حسرتش به دل آن‌ها ماند (تفنی تهرانی، ۱۳۹۸، ج ۲، ص ۵۳۲). بنابراین یکی از کارهای مستکبران، حمایت اقتصادی از ظالمان است که ملت‌ها را به استکبارستیزی وامی‌دارد.

۲-۵. تلاش برای رسیدن به سیطره‌ی اقتصادی

دشمن از راه جنگ اقتصادی به دنبال ضربه زدن به ملت‌ها و ایجاد فقر در جوامع است تا بتواند بر همه‌ی آن‌ها سلطه اقتصادی پیدا کند. امام خامنه‌ای در این خصوص می‌فرماید: «ایران یک روز پا انداز آمریکایی‌ها بود ... سررشته‌ی امور اقتصادی دست خودشان بود» (بیانات رهبری در دیدار با کارگزاران نظام، ۸۲/۵/۱۵). رهبر انقلاب اسلامی می‌فرماید:

«اگر شما ملاحظه می‌کنید جوامعی عقب افتاده و فقیر هستند و گاهی زمینی که روی آن زندگی می‌کنند، منبع ثروت‌های عظیم است، اما خودشان لخت و گرسنه‌اند، ... در این عقب افتادگی، دو چیز نقش داشته است: یکی غفلت‌ها و تنبلی‌های خود آن ملت‌ها، و دیگر دخالت‌های مودی‌گرانه و سلطه جویانه‌ی قدرت‌های فراملیتی و بین‌المللی به صورت استعمار و انواع دخالت‌های فرهنگی و اقتصادی و غیره» (بیانات رهبری، ۱۳۸۴/۲/۱۸). سلطه‌ی اقتصادی طغیانگر، همان استکبار اقتصادی و مالی است که صورت‌های دیگر استکبار را در پی می‌آورد و سبب پیدا شدن استضعاف و فقر در اجتماع و شیوع آن می‌شود (حکیمی و همکاران، بی تا، ج ۳، ص ۳۶۳). مستکبران برای سیطره‌ی یافتن بر اقتصاد کشورها در تلاشند و ملت‌ها باید جلوی هدف آن‌ها را بگیرند.

۳. عوامل استکبارستیزی در عرصه نظامی

بمباران شهرها، ترور افراد، شکنجه و زندانی کردن، ایجاد ناامنی از راه ایجاد گروه‌های تروریستی، دخالت نظامی در کشورها، محاصره‌ی نظامی، کودتا و غصب کردن سرزمین‌ها و منابع آن‌ها و حمایت نظامی کردن از دشمنان ملت‌ها و تهدیدکردن ملت‌ها به حمله‌ی نظامی و هسته‌ای، از جمله عوامل استکبارستیزی در عرصه نظامی است که در ذیل به تبیین اهمّ آن‌ها پرداخته شده است:

۳-۱. بمباران کردن شهرها

بمباران کردن شهرها و کشورها، یکی از کارهای نظامی دشمنان ملت‌ها برای این است که ثابت کنند ابرقدرت در جهان هستند و همه‌ی جهان زیر تحت سیطره‌ی آن‌هاست. امام خامنه‌ای در این زمینه می‌فرماید: «بمباران اتمی دو شهر هیروشیما و ناکازاکی در زمان جنگ جهانی دوم به دستور رئیس جمهور وقت آمریکا علیه امپراطوری ژاپن انجام گرفت (بیانات رهبری در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۹۳/۶/۱۳). همین شهر تهران بارها مورد تهاجم موشک‌های دوربرد قرار گرفت که یک بار آن دو ماه طول کشید. دو ماه، شب و روز، نصف شب، صبح، به تهران موشک خورد. در هر شبانه روز، ده، پانزده موشک به شهر تهران می‌خورد و مردم هم زندگی می‌کردند. شهرهایی مثل دزفول و دیگر شهرهای خوزستان و بسیاری از شهرها، شاید پنجاه نفر، شصت نفر در طول چند سال به طور دائم زیر موشک باران دشمن بود (بیانات رهبری در دیدار جمعی از آزادگان، ۶۹/۶/۲۶). حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (دام ظلّه العالی) می‌فرماید: «الآن روزانه یمن دارد بمباران می‌شود؛ مردم بمباران می‌شوند، محافل و مجالس بمباران می‌شود، بازار بمباران می‌شود، زیر ساخت‌های کشور بمباران می‌شود. به وسیله‌ی چه کسی؟ به وسیله‌ی هم پیمان‌های آمریکا که مورد تایید آمریکایند. (سعودی‌ها)» (بیانات رهبری در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش، ۹۶/۱۱/۹). جزیره‌ی مرجانی بیکینی و اینوتوک در بین سال‌های ۱۹۴۶ و ۱۹۵۸ م به وسیله‌ی بمب‌های

اتمی آمریکا منفجر شد و از آتش سوزان ناشی از بمب‌ها همه جا سوخت (انصاریان، بیتا: ج ۱، ص ۴۷۳). موسیولینی دیکتاتور ایتالیا هنگامی که نتایج بمباران کردن حبشه را با دست خود بازگو می‌کند، می‌گوید: «ما تپه‌ها را که از جنگل‌های سرسبز پوشانده شده بود، به حریق کشاندیم.... بمب‌ها به مجرد اصابت با زمین منفجر شده، دود سفید و شعله‌های عظیمی از آن‌ها بلند می‌شد (همان، ج ۲، ص ۴۵۴). بنابراین یکی از کارهای نظامی استکبار، بمباران کردن کشورهای است و عاملی برای ستیز و مقابله با مستکبران است.

۲-۳. ترور کردن

یکی از کارهای خصمانه‌ی استکبار علیه ملت‌ها، ترور شخص یا اشخاصی است که فرد کشته شده دارای مقام یا شهرت یا علایق سیاسی است که با هدف کفر یا اهداف سیاسی انجام می‌گیرد. حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در این مورد می‌فرماید: «پانصد و پنجاه دانشمند عراقی به وسیله‌ی اسرائیلی‌ها ترور شدند...» (بیانات رهبری در دیدار با جمعی از طلاب و روحانیون، ۸۸/۹/۲۲).

داوند در سوره‌ی توبه در مورد ترور پیامبر ﷺ توسط مخالفین می‌فرماید: ﴿يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ...﴾ (توبه: ۷۴)؛ «به خدا سوگند می‌خورند که (در غیاب پیامبر، سخنان نادرست) نگفته‌اند؛ در حالی که قطعاً سخنان کفرآمیز گفته‌اند». این آیات که یازده آیه به هم مربوط و متصل است، غرض واحدی را افاده می‌کند و آن عبارت است از نقل یکی از داستان‌های منافقین که می‌خواستند رسول خدا ﷺ را ترور کنند (طباطبایی، بیتا، ج ۹، ص ۴۶۴). در مورد ترور امام حسین ﷺ نیز آمده است که یزید شرابخوار که وجود امام ﷺ را سدّ محکمی در برابر تثبیت حکومت خود می‌دید، صد مرد مسلح را برای ترور امام حسین ﷺ به مکه فرستاد، امام ﷺ که از توطئه‌ی او آگاه شده بود، از اقامت در مکه منصرف شد و تصمیم گرفت حج را نیمه تمام گذاشته و به سوی کوفه برود (جزائری، بیتا، ص ۷۵۴). در نتیجه، یکی از کارهای نظامی مستکبرین ترور افراد است که باید مقابل آن‌ها ایستاد و با آن‌ها مبارزه کرد.

۳-۳. شکنجه و زندانی کردن

مستکبران با زندانی کردن و شکنجه دادن زندانیان می‌خواهند بر آنان تأثیر بگذارند و خشونت، مهم‌ترین ابزاری است که برای این تأثیرگذاری استفاده می‌کنند. رهبر انقلاب اسلامی در این خصوص می‌فرمایند:

«زندان گوانتانامو که مال آمریکایی‌هاست، هنوز زندانی دارد. الان ده یازده سال است در این زندان یک عده‌ای را که به اتهام از جاهای مختلف دنیا گرفتند و بردند آنجا، بدون محاکمه با شرایط بسیار سخت و همراه با شکنجه نگه داشتند! در عراق، زندان ابوغریب یکی از زندان‌های آمریکایی‌ها بود، سگ به جان زندانی می‌انداختند و او را شکنجه می‌کردند (بیانات رهبری در دیدار پنجاه هزار فرمانده بسیج سراسر کشور، ۹۲/۸/۲۹).

ایشان در بیان این سبک رژیم پهلوی می‌گویند: «استفاده از قساوت‌آمیزترین روش‌ها و وحشیانه‌ترین شکنجه‌ها در زندان‌های مخوف، یکی از خصوصیت‌های رژیم پهلوی بود» (دیدار مردم قم با رهبر انقلاب اسلامی، ۹۳/۱۰/۱۷). خداوند در سوره‌ی بروج جنایات گروه شکنجه‌گر را آورده است. این سوره با بیان جنایات گروهی شکنجه‌گر آغاز می‌شود که گودالی عمیق حفر می‌کردند و آتشی عظیم در آن می‌افروختند (قرآنی، ۱۳۸۳، ج ۱۰، ص ۴۳۲). خداوند در قرآن کریم در مورد شکنجه‌گری‌های فرعون می‌فرماید: ﴿وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ﴾ (حجر: ۹)؛ «و فرعون‌ی که قدرتمند و شکنجه‌گر بود، همان اقوامی که در شهرها طغیان کردند». آیا ندیدی پروردگارت با فرعون‌ی که قدرتمند و شکنجه‌گر بود چه کرد؟ (مکارم شیرازی، ۱۳۸۶، ص ۱۷۷). یکی از جنایات نظامی مستکبران، زندانی و شکنجه دادن مردم بی‌گناه است که نباید در برابر آن‌ها بی‌تفاوت بود.

۳-۴. ایجاد ناامنی

دشمنان برای ایجاد ناامنی در کشورها در تلاشند و به این منظور دست به اقداماتی می‌زنند که عبارتند از:

۳-۴-۱. ایجاد گروه‌های تروریستی

یکی از کارهای مستکبران در زمینه‌ی ایجاد ناامنی، ایجاد گروه‌های تروریستی است. مستکبرین برای ایجاد ترس و وحشت و بدنام کردن اسلام، گروه‌های تروریستی را به وجود آورده‌اند و باعث کشتار افراد بی‌گناه شده‌اند. گروه‌های تروریستی مصداق بالایی از خشونت ورزی‌اند و به دنبال دامن زدن به اختلافات مذهبی هستند. رهبر معظم انقلاب اسلامی می‌فرماید: «ایجاد نظام‌های خشن و قسی‌القلب مثل اسرائیل، کار این‌هاست. (امریکا)» (گزیده بیانات رهبری، ۹۲/۲/۹). امام خامنه‌ای تصریح می‌کنند که بعد از بیست و هشتم مرداد، دستگاه جهنمی ساواک را به وجود آوردند. این‌ها را غربی‌ها کردند، این‌ها را انگلیس‌ها کردند؛ بعد از انگلیس‌ها هم نوبت آمریکایی‌ها رسید (بیانات رهبری در دیدار رییس و اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۹۴/۱۲/۲۰). ایشان می‌گویند: «در شرق کشور ما، طالبان توسط خود آمریکایی‌ها سازماندهی شده بودند. آن‌ها از لحاظ فکری، اعتقادات سلفی داشتند و با شیعه، ایران، انقلاب اسلامی و امام هم سخت دشمن بودند» (بیانات رهبری در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۸۲/۱/۱). استکبار جهانی از طریق به وجود آوردن وهابیت سعی کرده است در داخل جامعه‌ی اسلامی، مرکز امنی را برای خود ایجاد کند» (دیدار جمعی از روحانیون و ائمه جمعه و اساتید حوزه علمیه اهل سنت با رهبر انقلاب اسلامی، ۶۸/۱۰/۵). ایجاد مذاهب جعلی توسط استعمار در قرن اخیر، به طور مثال فرقه‌ی وهابیت و بهائیت، توسط دولت‌های انگلیس و روس ایجاد شد تا ضمن ایجاد اختلاف در جامعه‌ی اسلامی و انحراف مذهبی، مردم مسلمان ایران را تضعیف کند (برهانیان، ۱۳۸۳، ص ۴۱). بنابراین ایجاد گروه‌های تروریستی توسط مستکبران به امنیت کشورها ضرر می‌زند و باعث کشتار و اختلاف ملت‌هاست و سکوت در برابر ظلم آن‌ها جایز نیست.

۳-۴-۲. دخالت نظامی

مستکبران با دخالت نظامی در کشورها می‌خواهند اداره‌ی آن کشورها را به دست گیرند. به همین جهت مستقیماً در کارهای نظامی آن‌ها دخالت می‌کنند؛ مثلاً ارتش آن کشور را در دست می‌گیرند یا هرکس را بخواهند دستگیر می‌کنند و یا در تصمیم‌های نظامی آن کشور دخالت می‌کنند. امام خامنه‌ای در این مورد می‌فرماید: «تا حالا هم دخالت کرده‌اند! حتی دخالت نظامی کرده‌اند؛ سرباز وارد کردند، نیروی نظامی وارد کردند، در خاورمیانه این کار را کردند، در آمریکای لاتین این کار را کردند» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از فرماندهان نظام، ۷۰/۱۱/۱۸). آمریکایی‌ها از طریق سفارت خود در بغداد و همچنین سرویس‌های جاسوسی خود و صهیونیست‌ها در عراق دخالت نظامی، سیاسی، امنیتی می‌کنند» (بیانات رهبری در دیدار آقای نوری مالکی نخست وزیر عراق، ۸۶/۵/۱۸).

بنابراین یکی از کارهای نظامی مستکبران برای ایجاد نا امنی، دخالت نظامی در کشورهاست که باید به ستیز با آن‌ها برخاست.

۳-۴-۳. محاصره نظامی

محاصره به معنای بستن تمامی راه‌های ورود و خروج به یک مکان یا شهر به قصد تسخیر آنجاست. اگر شخصی یا ملتی بر ضد خواسته‌های مستکبران عمل کند، مستکبران به دنبال محاصره‌ی نظامی آن‌ها می‌باشند، مانند محاصره‌ی نظامی منزل امام خمینی علیه السلام در نجف اشرف. حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در این باره می‌فرماید: «در سال ۵۷ خانه‌ی امام خمینی علیه السلام در نجف توسط رژیم صدام محاصره شد» (خامنه‌ای، ۹۳/۱۱/۲۲).

قرار گرفتن مسلمانان مدینه در محاصره‌ی دشمن از ناحیه‌ی بالا و پایین مدینه در قرآن آمده است: «إِذْ جَاؤُكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ...» (احزاب: ۱۰)؛ «(به خاطر بیاورید) زمانی را که آن‌ها از طرف بالا و پایین (شهر) بر شما وارد شدند». بنابراین یکی از اقدامات مستکبران برای ایجاد نا امنی، محاصره‌ی نظامی است که موج اعتراض و نفرت نسبت به این امر توسط مردم بلند می‌شود.

۳-۴-۴. ایجاد کودتا

کودتا سرنگونی ناگهانی و خشن دولت یا حکومت وقت توسط گروهی کوچک است. پیش نیاز اصلی یک کودتا، کنترل تمام یا بخشی از نیروهای مسلح است. استکبار کودتاهایی را در کشور ما به راه انداخته است؛ مانند کودتای ۲۸ مرداد، کودتا نوژه و... (بیانات رهبری در خطبه‌های نماز جمعه، ۷۶/۱۰/۲۶). حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای در این خصوص می‌فرماید: «ضربات آمریکایی‌ها و کودتا درست کردن‌ها علیه جمهوری اسلامی مانند کودتا پایگاه شهید نوژه و... کودتای ۲۸ مرداد را راه انداختند...» (بیانات رهبری در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۹۴/۸/۱۲). در قرآن کریم نیز به مسئله‌ی کودتا اشاره شده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا...» (احزاب: ۹)؛ «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! نعمت خدا را بر خود به یاد آورید در آن هنگام که لشکرهایی (عظیم) به سراغ شما آمدند...». این آیه و شانزده آیه پس از آن به جنگ احزاب مربوط است که در سال پنجم هجری واقع شد. در این جنگ که یهودیان و مشرکان و منافقان قصد کودتا و تصرف مدینه را داشتند، مسلمانان با پیشنهاد سلمان فارسی و موافقت پیامبر ﷺ اطراف مدینه را خندق کردند (قرائتی، ۱۳۸۳، ج ۷، ص ۳۳۵). بنابراین یکی از مصادیق ایجاد ناامنی، به راه انداختن کودتا در کشورهاست تا نظام و دولتی را که در مقابل مستکبران تسلیم نمی‌شوند، با کودتا از سر راه خود بردارند.

۳-۴-۵. غصب کردن

مناطقى که از امتیازاتی مثل موقعیت جغرافیای ممتاز، معادن فراوان و... برخوردار هستند، مورد طمع مستکبرینی واقع می‌شوند که برای خود حق بهره بردن از آن مناطق را قائل‌اند و به غصب آن سرزمین‌ها می‌پردازند و برای همین مردمان آن مناطق را از سرزمین خود آواره می‌کنند و اگر مقاومت کردند دست به هر جنایتی می‌زنند. این نوعی ایجاد ناامنی برای این کشورهاست. این مسئله مورد توجه رهبری انقلاب بوده است و می‌فرماید: «آن روز یک عده افراد زورگو و متجاوز با پشتیبانی دولت انگلیس به منطقه‌ی

فلسطین آمدند. اهالی آن منطقه را بیرون کردند و فرزندان و بازماندگان آن‌ها بیش از یک میلیون نفر هنوز هم در زیر چادرها و در شرایط اردوگاهی زندگی می‌کنند! زیر چادر، یا چیزی شبیه چادر، در کوخ‌ها زندگی می‌کنند! مردم فلسطین، در خارج از فلسطین، با کوخ نشینی و اردوگاه نشینی زندگی می‌کنند. خانه‌های آن‌ها و وطن آن‌ها در اختیار کسانی است که از اروپا، از استرالیا، از آمریکا از آسیا و از آفریقا به آنجا رفته‌اند و یک ملت جعلی و دروغین به وجود آورده‌اند» (بیانات رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم رضوی، ۷۵/۱/۴). «اسرائیل کسانی هستند که غصب خانه، غصب سرزمین، غصب مزرعه، غصب تجارت به وسیله‌ی همین‌ها دارد انجام می‌گیرد» (بیانات رهبری در خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۸۷/۶/۲۹).

تصرف و غصب اموال مردم از سوی یهود این‌گونه در قرآن کریم آمده است: «إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَخْبَارِ وَ الرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ...» (توبه: ۳۴)؛ «بسیاری از دانشمندان و راهبان، اموال مردم را به باطل می‌خورند». در سوره‌ی بقره به غصب سرزمین‌های مؤمنان بنی‌اسرائیل به دست جالوتیان اشاره شده است: «أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَكِ مِن بَنِي إِسْرَائِيلَ» (بقره: ۲۵۰-۲۴۶)؛ «آیا مشاهده نکرده‌ای جمعی از بنی‌اسرائیل». بنابراین یکی از کارهای نظامی مستکبران در زمینه‌ی ایجاد ناامنی، غصب کردن سرزمین‌ها و منابع ملت‌هاست و برای همین ملت‌ها با آن‌ها مبارزه می‌کنند.

۳-۴-۶. حمایت نظامی

گروه‌هایی که منافع و اهداف آن‌ها در راستای منافع و اهداف استکبار است، استکبار، هر نوع حمایت نظامی از این گروه‌ها می‌کند. امام خامنه‌ای علیه السلام می‌فرماید: «در جنگ هشت ساله که در واقع همه‌ی نیروهای مسلط دنیای آن روز - چه شوروی آن روز، چه آمریکای آن روز، چه فرانسه‌ی آن روز، چه بلوک شرق اروپائی آن روز - با هم همدست شده بودند و به رژیم بعثی نیرو و اطلاعات و سلاح تزریق می‌کردند (بیانات رهبری در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۸۷/۸/۸).

در قرآن کریم، در کمک نظامی قریش به قبیله ی بنی بکر آمده است: ﴿إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا...﴾ (توبه: ۴)؛ «مگر کسانی از مشرکان که با آن‌ها عهد بستید و چیزی از آن را در حق شما فروگذار نکردند...». نقض عهد غیر مستقیم نظیر کمک نظامی به کفار علیه مسلمین، همچنان که مشرکین مکه بنی بکر را علیه خزاعه کمک کردند، چون بنی بکر با قریش پیمان نظامی داشتند و خزاعه با رسول خدا ﷺ و چون رسول خدا ﷺ با بنی بکر جنگید، قریش قبیله ی نامبرده را کمک نموده و با این عمل خود پیمان حدیبیه را که میان خود و رسول خدا ﷺ بودند، شکست خوردند. قریش قبیله ی بنی بکر را کمک نظامی از قبیل مرکب و اسلحه دادند (طباطبایی، بیتا، ج ۹، ص ۲۰۱). یکی از کارهای نظامی مستکبران، حمایت نظامی از ظالمان و ستمگرانی همچون اسرائیل است که ملت‌ها را به مبارزه علیه آن‌ها وامی‌دارد.

۳-۴-۷. تهدید به حمله ی نظامی و هسته‌ای

استکبار با تهدید نظامی ملت‌ها، سعی در ترساندن آن‌ها دارد تا جلوی حرکت و پیشرفت ملت‌ها گرفته شود. امام خامنه‌ای می‌فرماید:

«طرف مقابل با وقاحت تمام، ما را تهدید نظامی می‌کند! با وقاحت، مرتب تهدید نظامی می‌کند؛ چند وقتی بود ساکت بودند، باز چند روز قبل از این یکی از آن‌ها دهن باز کرد و راجع به گزینه‌های روی میز و گزینه‌ی نظامی بنا کرد حرف زدن. حُب این لاف را میزنند، این غلط را می‌کنند، آن وقت می‌گویند جمهوری اسلامی قدرت دفاع را از خود سلب کند؛ این حرفی که آن‌ها می‌زنند، ابلهانه نیست؟ حتی اگر ما را این جور صریحا هم تهدید نمی‌کردند، لازم بود به حکم ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْحَيْلِ﴾ (انفال: ۶۰)، ما به فکر باشیم؛ حتی اگر تهدید هم نمی‌کردند باید ما این مراقبت را می‌کردیم؛ این آمادگی را افزایش می‌دادیم» (بیانات رهبری در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان ارتش جمهوری اسلامی ایران، ۹۴/۱/۳۰).

در آیه ی ۸۶ سوره ی اعراف آمده است: «وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبْغُوهَا عِوَجًا...»؛ «و بر سر هر راه ننشینید که (مردم با ایمان را) تهدید کنید و مؤمنان را از راه خدا باز دارید...». عادت مردم مدین این بود که در کمین کسانی که قصد داشتند به نزد شعیب رفته و به او ایمان آورند، می نشستند و آن‌ها را تهدید به مرگ می کردند (جزائری، بی تا، ص ۳۳۶). بنابراین یکی از کارهای نظامی مستکبران، تهدید به حمله ی نظامی و هسته ای است.

نتیجه گیری

استکبارستیزی، به معنای مقابله با هر نوع اقدام های مستکبرانه است. مقام معظم رهبری بر مقوله ی استکبارستیزی تأکید ویژه ای دارند و این امر را یکی از اهداف و مبانی بزرگ انقلاب، ارزیابی و به ملت ایران خطر استکبار را گوشزد می کنند. تحقیق حاضر به بررسی عوامل استکبارستیزی در عرصه ی سیاسی، اقتصادی و نظامی از دیدگاه قرآن و مقام معظم رهبری اختصاص یافته است. نتایج تحقیق نشان داد که استکبارستیزی در عرصه ی سیاسی به دلیل کارهایی است که استکبار در این عرصه انجام می دهد، مانند: دخالت کردن که شامل دخالت کردن در انتخابات، دخالت کردن در امور اعتقادی و دینی و دخالت کردن در فعالیت های احزاب سیاسی است. سپس اختلاف افکنی که شامل اختلاف افکنی بین مذاهب و اختلاف افکنی بین ملت های مسلمان است. از دیگر کارهای استکبار، تلاش برای رسیدن به سلطه گری سیاسی از طریق ایجاد وابستگی و تحقیر کردن ملت هاست. استکبارستیزی در عرصه ی اقتصادی به علت اقداماتی است که مستکبران در این عرصه انجام می دهند: تلاش برای تک محصولی کردن اقتصاد کشور، غارت کردن، تحریم کردن و حمایت اقتصادی از دشمنان اسلام، برای سیطره ی اقتصادی مستکبران بر دیگر کشورهاست. ملت ها به دنبال استکبارستیزی در میدان نظامی هستند؛ زیرا به فعالیت هایی که استکبار در این میدان انجام می دهد، معترضند. مستکبرین به

بمباران شهرها، ترور افراد، شکنجه و زندانی کردن، ایجاد ناامنی از راه ایجاد کردن گروه‌های تروریستی، دخالت نظامی در کشورها، محاصره‌ی نظامی، کودتا و غصب کردن سرزمین‌ها و منابع آن سرزمین‌ها و حمایت نظامی از دشمنان ملت‌ها و تهدیدکردن ملت‌ها به حمله‌ی نظامی و هسته‌ای می‌پردازند.

فهرست منابع

- قرآن کریم، ترجمه: ناصر مکارم شیرازی، تهران: دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی، ۱۳۸۰ش.
- نهج البلاغه، ترجمه: محمد دشتی، چاپ سیزدهم، قم: مشهور، ۱۳۸۰ش.
۱. ابن بابویه، محمد بن علی، کمال الدین، ترجمه: منصور بهلوان، قم، دارالحدیث، بی‌تا.
  ۲. _____، الخصال، ترجمه: یعقوب جعفری، قم، نسیم کوثر، بی‌تا.
  ۳. _____، من لا یحضره فقیه، ترجمه: علی اکبر غفاری، تهران، صدوق، بی‌تا.
  ۴. _____، کمال الدین، ترجمه: محمد باقر کمرهای، تهران، اسلامیة، بی‌تا.
  ۵. _____، عیون اخبار رضا علیه السلام، ترجمه: حمید رضا مستفید و علی اکبر غفاری، تهران، نشر صدوق، بی‌تا.
  ۶. ابن طاووس، علی بن موسی، آهی سوزان بر مزار شهیدان (ترجمه اللهوف)، ترجمه: احمد قهری زنجانی، تهران، جهان، بی‌تا.
  ۷. _____، الملاحم و الفتن یا فتنه و آشوب‌های آخرالزمان، ترجمه: محمد جواد نجفی، تهران، اسلامیة، بی‌تا.
  ۸. انصاریان، حسین، تفسیر حکیم، قم، دارالعرفان، بی‌تا.
  ۹. الهامی نیا، علی اصغر، تبلیغ در قرآن، قم، پژوهشکده اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، بی تا.
  ۱۰. برهانیان، عبدالحسین، دشمن شناسی در قرآن، تهران، مرکز تحقیقات اسلامی سپاه، ۱۳۸۳ ش.
  ۱۱. ثقفی تهرانی، محمد، تفسیر روان جاوید، تهران، انتشارات برهان، ۱۳۹۸ق.
  ۱۲. جادمولی، محمد احمد، مصطفی، زمانی، قصه‌های قرآنی (تاریخ انبیاء)، قم، پژوهشگاه اندیشه، ۱۳۸۰ش.
  ۱۳. جزائری، نعمت الله بن عبدالله، داستان پیامبران یا قصه‌های قرآن از آدم تا خاتم، ترجمه: یوسف عزیزی، تهران، انتشارات هادی، بی‌تا.
  ۱۴. _____، قصص الانبیاء (قصص قرآن - ترجمه قصص الانبیاء جزائری)، ترجمه: فاطمه مشایخ، تهران، انتشارات فرحان، بی‌تا.
  ۱۵. حکیمی، محمد رضا، حکیمی، محمد، حکیمی، علی، الحیاء، ترجمه: احمد آرام، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، بی‌تا.
  ۱۶. دیلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب، ترجمه: علی سلگی نیاوندی، قم، ناصر، بی‌تا.
  ۱۷. سروش، محمد، استکبار و استضعاف در قرآن، قم، پژوهشکده نمایندگی ولی فقیه در سپاه، بی‌تا.
  ۱۸. صدر، سید رضا، تفسیر سوره‌ی حجرات، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۹ش.
  ۱۹. طباطبایی، سید محمد حسین، ترجمه تفسیر المیزان، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم، بی‌تا.
  ۲۰. قرائتی، محسن، تفسیر نور، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۳ش.

۲۱. قطب‌الدین راوندی، سعید بن هبه‌الله، *جلوه‌های اعجاز معصومین* علیه السلام، ترجمه: غلام‌حسن محرمی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، بی‌تا.
۲۲. کلینی، محمد بن یعقوب، *گزیده کافی*، ترجمه: محمدباقر بهبودی، تهران، مرکز انتشارات علمی و فرهنگی، بی‌تا.
۲۳. مفید، محمد بن محمد، *الارشاد للمفید*، ترجمه: سید هاشم رسولی محلاتی، تهران، اسلامیه، بی‌تا.
۲۴. مکارم شیرازی، ناصر، *آیات ولایت در قرآن*، قم، نسل جوان، ۱۳۸۶ ش.
۲۵. _____، *مثال‌های زیبای قرآن*، قم، نسل جوان، ۱۳۸۲ ش.
۲۶. مؤسسه‌ی فرهنگی قدر ولایت، *تهاجم به روحانیت و حوزه‌های علمیه در تاریخ معاصر*، تهران، مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، ۱۳۷۹ ش.
۲۷. موسوی خمینی، سید روح‌الله، *صحیفه امام*، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی علیه السلام، بی‌تا.
۲۸. هاشمی رفسنجانی، اکبر، *تفسیر راهنما*، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ش.
۲۹. _____، *فرهنگ قرآن*، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۳ ش.